

Fotografie: ©Freddie Westerhof

Motivatie in leerplanontwikkeling

Als onderwijzers stuit het mij tegen de borst dat Nederlandse leerlingen van 15 jaar behoren tot de minst gemotiveerde leerlingen van de wereld als het gaat om leren op school (PISA 2015). Het is dan wel weer goed om te weten dat bij diezelfde leerlingen het geluksgevoel zeer groot is. Maar hoe kan het nu zo zijn dat onze leerlingen niet gemotiveerd zijn in het tweede deel van het voor hen verplichte voortgezet onderwijs?

Vrijheid van onderwijs is in Nederland een groot goed. Onze ruime kerndoelen zorgen ervoor dat scholen hun onderwijs kunnen inrichten op basis van visie. Hoe het schoolexamendeel van het centraal examen ingevuld wordt, is aan de scholen zelf. Juist door de eigen schoolvisie te verwezenlijken moet de betrokkenheid bij de leerlingen vergroot worden en zou de motivatie om te leren groot moeten zijn. Goede praktijkvoorbeelden zijn er voldoende, bijvoorbeeld in de SLO-publicatie *Inspirators voor de toekomst*. Deze scholen hebben op hun eigen manier nagedacht over de vernieuwing van hun onderwijs. Leerlinggerichte activiteiten om motivatie te stimuleren zijn bij elk van de scholen terug te vinden. Ik ben ervan overtuigd dat als een school de eigen visie schoolbreed in het curriculum legt, dit doorwerkt bij de onderwijsbeleving van de leerlingen.

Zijn leerlingen in Nederland minder gemotiveerd voor leren door de inrichting van ons onderwijs? De discussie in het onderwijs speelt al jaren: iedere leerling is bij de start van het basisonderwijs zeer gemotiveerd te leren maar ons Nederlandse onderwijs slaagt erin om de leermotivatie gestaag te verminderen. Het gaat mij niet om de mogelijke oorzaken van deze vermindering, maar om welke kansen er liggen om de motivatie voor het leren te verbeteren.

Het inzetten van hogere denkvaardigheden in het onderwijs kan motiverend werken. Door leerlingen verantwoordelijkheid te geven, wordt de betrokkenheid vergroot. De motivatie neemt toe als de opgedane kennis in een denkactiviteit wordt omgezet. Voorbeelden van hogere denkvaardigheden in het onderwijs zijn: het ontwerpen van wiskundige denkactiviteiten, de voorbeelduitwerkingen bij handreikingen CKV en de SPA+-aanpak in de bètavakken. Het is de vraag in welke mate deze vaardigheden daadwerkelijk gebruikt worden binnen de scholen.

Motivatie voor onderwijs begint op de scholen zelf. Benut de ruimte die elke school heeft binnen de gegeven onderwijstijd. Maak gebruik van de mogelijkheid om te onderzoeken, dan wel projectmatig werken in te zetten. Nieuwe vakken als bedrijfs-economie, ondernemerschap en financiële zelfredzaamheid of wiskunde C sluiten door hun praktische aanpak aan bij het motiveren van leerlingen. De vakinhouden gaan leven door een directe koppeling aan de praktijk. De landelijke curriculumontwikkeling die van start gegaan is met de ontwikkelteams van Curriculum.nu zal dit element, neem ik aan, zeker meenemen.

Dat de motivatie van leerlingen voor het leren over tien jaar in ons land sterk verbeterd zal zijn, is mijn hoopvolle verwachting. Zeker als scholen met hun eigen onderwijsprogramma aan de slag gaan. Laat je inspireren door goede voorbeelden en hulpmiddelen en kijk op welke wijze jouw school door inzet van de goede activiteiten de leerlingmotivatie kan vergroten.

Willem Rosier, manager vo tweede fase